

Kerstmorgen, Nieuwe kerk, 25 december 2011

Voorganger: ds. G.J.A. Veening

Lezingen: Jesaja 52:7-10 en Johannes 1:1-14

Preek:

Gemeente van onze Heer Jesus Christus.

Hoe bereiden wij ons voor op de feestdagen? Wat doen we allemaal in de dagen ervoor? Misschien zou het wel een interessant onderwerp kunnen zijn om dat landelijk eens te onderzoeken. Als je de reclamewereld mag geloven dan zijn de kerstdagen helemaal prima. Alles is goed, er is geen vuiltje aan de lucht, we hebben allemaal een heerlijk kerstgevoel gekregen onder andere door mooie kaartjes die we mochten ontvangen en iedereen zit gezellig bij elkaar aan een mooi-gedekte tafel. Het beeld van de reclamewereld is uiteraard behoorlijk gekleurd, maar is het in de kerk anders? We willen wel graag mooie diensten, met bijvoorbeeld een preek die iedereen aanspreekt. We willen ook graag mooie en bekende liederen zingen of misschien juist een wat minder bekend lied. Het valt me wel eens op dat ik rondom de kerstvieringen eerder opmerkingen over de liedkeuze hoor dan rondom andere diensten. We willen wel graag mooie diensten waarin alles klopt en alles op elkaar afgestemd is, geen wanklank te horen ook niet achteraf. En thuis willen we misschien ook wel dat alles perfect is, geen vlek op het tafelkleed, alles goed in de plooi. Tegelijk weten we ook dat er een gevaar zit in hoge verwachtingen, namelijk dat het tegen valt. Als het alleen maar goed is als het perfect is, dan zal het niet gauw goed zijn. En ik wil er niet omheen draaien: perfect is het nooit, kerst ook niet. En dat hoeft ook niet. We hoeven ons niet te overstrekken, we hoeven ons niet te overspannen, niet als kerkganger, niet als mens in deze wereld. Dat is voor mijn gevoel namelijk precies de boodschap van kerst. Wij hoeven niet op onze tenen te lopen, tenminste niet de hele dag. De lezing uit de profeet Jesaja spreekt niet voor niets over puinhopen. Breek uit in gejuich, ruïnes van Jeruzalem, puinhopen, woeste plaatsen. Als deze Jesaja deze woorden spreekt, dan zijn er inderdaad ruïnes in Jeruzalem. Hij leeft in de ballingschap en op dat moment is de tempel in Jeruzalem een ruïne. Op dat moment is een wezenlijk onderdeel van het jodendom een ruïne, het is ook een tijd waarin men weer ontdekt dat geloof ook nadrukkelijk iets van het hart is. Men kan niet meer offeren in de tempel, men kan er niet meer terecht. Breek uit in gejuich, ruïnes van Jeruzalem. Want er is een vreugdebode, er is iemand die vrede aankondigt, die goed nieuws brengt en juist de ruïnes worden opgeroepen om te juichen. Juist de ruïnes..juist de verwoeste tempel, juist de joodse crisis van dat moment, juist dat mag of moet juichen. En dus helemaal niet dat wat perfect is. Wij kennen in onze tijd ook de puinhopen, de ruïnes. Wij kennen ze in ons eigen leven, dat wat stukgemaakt is, kapotgelopen is, dat wat ons uit de handen is geslagen. Wij kennen in onze tijd de ruïnes in onze samenleving. Het voert wat ver om te zeggen dat ons economisch systeem een ruïne is geworden, maar hier en daar zit er wel een steentje los. En wat te denken van het milieu, wat te denken van de gevolgen van de kernramp in Japan, wat te denken van de natuurramp op de Filippijnen. Er zijn wel wat ruïnes te noemen. Juist de ruïnes mogen juichen. Maar hoe kan dat dan? Hoe kan een ruïne juichen, hoe kan een mens die weet heeft van de ruïne juichen? Jesaja spreekt over heil dat komt, heil dat naar de mens toekomt, heil dat naar Sion komt. De Heer is koning, en men zal zien dat God redding brengt. De redding is er nog niet, de redding komt. Het is als het licht dat schijnt in de duisternis. Het is het woord van God waarover de evangelist Johannes spreekt, het is het woord dat God is, en God is het woord. Het is het licht dat schijnt in de duisternis en de duisternis heeft het niet in de macht gekregen. De duisternis heeft het ook niet begrepen, niet gegrepen en niet begrepen, maar het licht schijnt wel. En waar licht schijnt in de duisternis, daar heeft de duisternis niet het laatste woord. Daarom kan een ruïne juichen, daarom kan een mens juichen die weet van de puinhopen in het bestaan. Omdat het licht schijnt in de duisternis, omdat er een weg verder is. Omdat niet alles zonder waarde

geworden is, ook al is het niet perfect, ook al is het bij lange na niet perfect. Het woord is mens geworden, God is naar de wereld toegekomen, vol van goedheid en waarheid. Wij hebben zijn grootheid gezien, de puinhopen hebben de grootheid gezien.

De grootheid van God, zichtbaar geworden in de zoon, zichtbaar geworden in de mens Jesus, de grootheid van God, om te beginnen in een pasgeborene, een pasgeborene met alle kwetsbaarheid van een pasgeborene, maar ook met alle groeikracht van een pasgeborene. De grootheid van God, woord dat mens is geworden, dat is als licht dat schijnt op de puinhopen, dat is als licht dat hoop met zich meebrengt. Kerst is niet het feest dat alles goed en mooi is, kerst mag veel meer een feest zijn van de hoop. De hoop op het goede, de hoop op vrede, de hoop op het heil, de hoop ook dat wij mensen ons niet meer zullen laten leiden door de waan van de dag, maar zullen zien waar het werkelijk om gaat. Om vrede en recht, ook in tijden van crisis, al dan niet aangeprate crisis, om vrede en recht voor alle mensen. God is naar ons toegekomen. Wij hebben het voorrecht gekregen om kinderen van God te worden. Kinderen van God zijn als pasgeborenen, kwetsbaar en met groeikracht, om te groeien naar het heil, om te groeien naar het goede, om de hoop gestalte te geven, de hoop van het leven.

De puinhopen mogen juichen, puinhopen kunnen ook verdwijnen, ruïnes kunnen worden herbouwd als ze tenminste belangrijk zijn. De ruïnes in een mensenleven kunnen soms worden herbouwd, soms blijkt dat ook niet echt nodig te zijn. Soms ontdek je dat je een tijdlang hebt gemeend dat iets belangrijk voor je was en het blijkt eigenlijk helemaal niet zo belangrijk. De ruïnes in een mensenleven kunnen ook hun pijn verliezen, in ieder geval voor een deel. Zelfs voor ruïnes is er een weg verder, een weg naar het heil. Dat is de hoop, dat geeft ons de geboorte van Jesus. Die geboorte kwam overigens naar mensen toe, men hoefde zich niet voor te bereiden, men kon zich er niet eens op voorbereiden.

De hoop op het heil mag ons ook ontspannen. Want het is al naar ons toegekomen, we hoeven het alleen maar te ontvangen.

Amen